

F. S. FINZGAR:

POD SVOBODNIM SONCEM

Ko je ponehal boj, oče ni miroval, dokler niso izvlekli izpod grmade sinovega trupla. Po licu so se mu udrele solze, ko so dvignili Iztoka, vsega v krvi. Svarun se je zgrudil nanj in se razjokal. Nenadoma se je dvignil. Ni še mrtev! Srce je vztrepetalo!"

V očeh mu je zažarelo upanje. Ponesli so mladca iz tabora, razpeli šotor in ga položili vanj. Svarun je poklical vrača, ki je bil mogočen v rodu Slovenov in čaščen pa spoštovan kot velik prerok, ki mu bogovi razodevajo skrivnosti.

Vrač je slekel Iztoku oklep, odpel šlem in skrbno umival ukrvavljeno telo ter iskal rane. Pritiskal je uho na srce in zadovoljno kimal.

"Živi, Svarun, tvoj Iztok živi!" Rane pa ni mogel zaslediti. "Udarjen? Omamljen?" je mrmral vrač.

Hilbudijev šlem, ki ga je imel Iztok, je bil presekan in zmlinčen.

"Omamljen je! Na glavo je udarjen s silno močjo. Iztok se zbudi, upaj, oče, in obljubi darov bogovom!"

Svarun je sklenil žrtvovati najlepšega junca, če se sin prebudi in ozdravi.

Vrač je velel očetu, naj gre iz šotora in ga pusti samega pri Iztoku.

Svarun je spoštljivo poslušal in se vrnil k starešinam ter čepel v mogočni bolesi med možmi.

Trenutki so se mu vlekli in plazili brezkončno. Oziral se je na zvezde, gledal po mesecu, pa vse se mu je zdelo prikovanano na nebo. Nič se ni ganilo. V strašnem dvomu in čakanju je mislil starec, da premine, preden sine jutro. Kadar se je kdo približal ognju, če je zadonel vesel vzklik, se je stresel, privzdignil glavo in se ozrl. Upal je, da prihaja vrač z veselimi sporočili. A ni ga bilo.

Starešine so polegli in pozaspali. Takisto se je raztegnilo na travo polovico vojske, ognji so pogašali. Le bučanje mladine, divje pesmi, prepir in prerivanje se ni poglelo.

Svarun si je tiščal ušesa in trpel v usodnem čakanju. Lezel je čedalje bolj v dve gube, kakor bi se pogrezal hrib in izginal v tla.

Pobledele so zvezde, ugašale in ginile na sivem nebu. Tedaj se dotakne Svaruna rahla roka. Starec je vztrepetal.

Vrač ga je klical, na njegovem obrazu je bilo veliko veselje. "Svarun, slavni starosta, tvoj rod ne umre, slava bogovom, Iztok pije vodo!"

Starosta je planil pokonci in odhitel v šotor. Iztok ga je ve-

selo pogledal, krog ustnic mu je igral smeh. Oče je pokleknil k sinu in ječjal: "Iztoče, Iztoče, moj otrok..."

Ko je priplulo sonce, so tudi mladi obnemogli. Najhujši razgrajči so pocekali. Nikogar niso prebudili sončni žarki, vsa raven je bila pokrita s specimi tesli kakor z mrtveci. Edini Svarun je hodil pred Iztokovim šotorom, iztegal roke in hvalil Sonce ter šepetal molitve.

Proti poldnevu so se začela dvigati telesa, med vojščaki je zašumelo in trudne čete so zopet oživele. Od severa pa se je premikala proti Donavi dolga vrsta obloženih konj, črede ovac so meketale. Prihajali so iz gradišča z jedmi in pijačo.

Mnogo mladcev jim je šlo čez most naproti; kmalu so prignali konje in živino v tabor. Z njimi je prišlo mnogo deklet, sredi je jezdit ovenčanega konja Radovan s plunko v rokah in bil nanjo novo, zmagoslavno pesem, da so strune ječale.

Raztovorili so žito in med, pograbili ovne in jih začeli klati. Vse gradišče se je izpremenilo v velikansko slavnost. Povsod vrisk in smeh, petje in ples.

Radovan se je utaboril med dekleti, katerim so se pridružili mladi borci. Na starem parobku je sedel, godel, kar so dali prsti in strune, in pripovedoval vse se dogodke s svojega potovanja. Mladina se mu je smejala, da je zvenela dobrava od objestnega veselja.

"Hej, Radovane, zakaj si tičal v gradišču? Sel bi bil z nami, pa bi bil godel, ko smo kovali Bizantince!"

Krepak mladenič je podražil godca.

"Zahvali mater, da se nisi rodil deset let prej. Zakaj za to celjustanje bi poveznil plunko, mojo dragoceno plunko na tvojo črepinjo, da bi ne ganil več z jezikom. Tako pa si mlad in predrzen kakor žrebe — Radovan ti odpušča!"

"Pa bi bil opasal meč, skril plunko v hišo k dekletom in jo udaril z nami."

"Nisem je udaril z vami, to je res. Ali res je tudi, da tako tulje-

nje, kakor ga zaženete vi, mladi volkovi, za vselej oglušila moja ušesa. Kdo bi mi potem ubiral strune? Morda ti, ko je še srobotna trta prenežna za tvoje oslovke uhlje? Kdo bi redil Radovana, če bi ne mogel s plunko po svetu? Ti, kajne, ko še kozjega mleka nimaš, da bi ga dal lačnemu pšetu! Molči, uši!"

Vsi križem so se zasmejali in Radovan je ponosno zaigral in zapel veselo pesem. Ali mladcem se je budila sla po Radovanovi jezi.

"Kaj si pa delal v gradišču, ko smo se mi bili za svobodo?"

"Dekleta je begal!"

Deklice so se zveselile.

"Oho, oho, Radovan, ali ti po-kažemo!"

"Če so vaše ljube tako malo vredne, da bi se obešale na moje stare kosti, jih še ne maram ne!"

"Pa si zadnjič lagal, da je sama carica rekla, kako si zal!"

"Carica Teodora je pa morda ženska, tepci! In pa tisto je bilo pred leti, ko še nisem imel razoranega čela in gosjega perja v bradi!"

"Ej, da bi bil Hilbudij potrkal

na gradišče, ali bi bil tekel Radovan v šumo kakor jazbec v jazbino! Škoda, da je prej padel in ti ni napravil tega veselja."

"Bežal? Kdaj sem bežal? Pa povejte, deklič, ali nisem sedel noč in dan na okopih in stražil gradišče kakor ris v bukovi ko-balji?"

"Čepel si na okopih, Radovan, pa si se tresel."

"Seveda sem se tresel od poželenja, da bi svetu pokazal, kak junak je godec Radovan, če je sila."

Brenk — brenk — brenk.

Zapela je plunka, deklice so si podale roke in vse se je zavrtelo okrog veselega godca.

Ko so se oddahnili, je odbral Radovan nekaj mladcev in odšel z njimi v tabor.

"Dobimo, gotovo dobimo, poznam Bizantince! Brez tiste božanske pijače niso. Med, nič ne rečem, tudi ol — dobra pijača, ampak — vino..."

Radovan se je poželjivo obli-nil.

Na potovanjih križem sveta je že večkrat godel v taborih Bizantincev. Vojaki niso mogli

zatajiti niti v taboru strasti, s katero so v tedanji dobi ljubili gledališče in cirkus. Vsak potepuški skakač, na pol prismojen pevec, gobezdavi glumači in razuzdane plesalke, vse je bilo čislano in dobro plačano. To je Radovan vedel, zato se je kaj rad pridružil pokrajinskemu taboru, kjer se mu je vedno zelo dobro godilo. Zato je tudi vedel, da ima vsak tabor klet za vino.

Radovan je iskal kleti. Sicer je bilo vse razvaljeno in razdejano. Le posamezni koli so štrleli kvišku in vmes je ležala pomendrana pšenica in ječmen.

"Tukaj bo! Žitnica je bila tod — vino ni daleč!"

Začeli so pridno iskati, odvaljevali so hlode in vlačili proč mrtva trupla, ki so ležala nepokopana.

Radovan je previdno trkal z ного ob tla. Nenadoma je votlo zadomelo. "Stoj, mladec bedasti, sem, sem! Klet je tukaj! Moja peta je več vredna ko vaši nosovi!"

Odvalili so nekaj brun, odpahnili prevrnjeno telego na dveh kolesih, posnažili prostor in po-

kazale so se deske majhnih vrat počili in pod njimi se je odprla jama, v katero je držala strma s krepkimi rokami, zapahi so

V PREPROSTI DRUŽBI — Angleška princesa Ana se je sedla med mlade prijatelje v otroškem domu v Dunforthu na Škotskem. Počuti se kar domače in oni ob njej.

Mi zavarujemo naše ljubljence.

The Stroh Brewery Company, Detroit, Michigan 48226

CHICAGO, ILL.

BUSINESS OPPORTUNITY

TAVERN And Restaurant — With Bldg. Fully eqpd. All elec. kitch., incl. pizza oven, air cond. thruout, allstock fixtures, booth, juke box, color TV, ice maker, coolers etc. 2 yr. est. business. 1 owner. Loc. in good area. VI 7-8196 (141)

AUTO Wrecking Yard, 20 minutes from Chgo., comp. eqmt., or will sell lease without eqmt. Mr. Olson 741-5904 after 5, call 741-2716 (143)

REAL ESTATE FOR SALE

SCHILLER PARK — By Owner 3 bedrm. brk. plus paneled fam. rm. 2½ baths. Compl. finished bsmt. Formica Kit. Central a/cond. 2 car gar. \$39,900. Phone 678-2939 (141)

CHICAGO, ILL.

MALE HELP

2 COOKS 1 All around man. 2nd cook nites. Good wages. Must have local ref. own transp. N.W. Sub. Phone 537-5565 (143)

MALE HELP

MAINTENANCE REPAIRMEN CLASS A

Immediate openings, excellent union wages over \$4.00 per hour. All fringes.

GRAND RIVER LIME CO.

Williams St., Grand River, Ohio

Apply at office or call A.C. 216-354-4141

Painesville, or

946-6807 Cleveland, Ohio

(141)

